

אתא

דצמבר 1025 | כ"ח בכסלו תשפ"ג, 22.12.22

תחקיר
כך סייעה הח"כית לשעבר גבי
לסקי ממרצ לארגון שמקיים
שיתוף פעולה ענף עם חמאס

// אסף משניות

'קרתגו' לא מפתיעה: עוד סדרה
עתירת תקציב, עם אפס הערכה
ללאומיות יהודית

// עפרה לקס

שירת דבורה

מאז שקיבלה את שיחת הטלפון המפתיעה מ'קול
ישראל', דבורה קיציס-גוטמן מגשימה חלום כמגישה
ועורכת ב'כאן מורשת' ועשייתה רבת השנים תרמה לא
מעט למהפכת המוזיקה היהודית בישראל

// עניין אישי, יוסף ארנפלד

כנס כיפה

האומץ לדבר על זה

מרתמודדי נפש במגזר הדרתי

ט"ו בטבת תשפ"ג • 8.1.2023 • מלון רמדה ירושלים • 9:30-16:00

ח"כ מיכל וולדיגר
הציגות הדתית

אלעד הומינר
חדשות כיפה

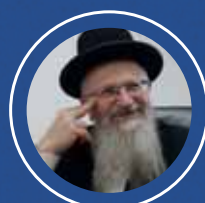
ח"כ איתמר בן גביר
השר המיוחד לבטחון לאומי

ד"ר גלעד בודנהיימר
מנהל תחום בריאות הנפש
מכבי שירותי בריאות

יואל אמיתי
מחלים ממאניה דיפרסיה
ומנחה סדנאות ליציאה מבדידות

הרב שמואל אליהו
הרב הראשי לצפת
חבר מועצת הרבנות הראשית

ח"כ עידית סילמן
הליכוד

בעז נכטשורן
מו"ל חדשות כיפה

ורד מזומן-אביעד
מנהלת קואליציית הארגונים הדתיים
לקידום בריאות הנפש

עדי מאמו-שוורץ
מו"ל חדשות כיפה

יערה ישורון
יזמית חברתית בתחום
בריאות הנפש בילדים ונוער

עמיאל יוחי
כתב פוליטי חדשות כיפה

הרב יוני רוזנצוויג
מייסד מרכז מעגלי נפש

הרבנית ד"ר תרצה קלמן
יועצת הלכה נשמת

דוד קון
מנכ"ל עמותת ערן

ד"ר עינת קאופמן
מנהלת מקצועית יחידת חוסן
איחוד הצלה

הרב אילעאי עופון
רב קבוצת יבנה, פסיכולוג

ירון עומר
קצין בריאות נפש להב 433

לפי סדר הא"ב

ותקין בוטיק

צילום: איל טואג | יהושע משה | תלמי 90 | שניאר שיק | רמי זנגר | רני נתן | איל שגא | שרה דינרשניין גבר | נעם פינר

לרישום: kipa.co.il/kenes
או סרקו את הברקוד

פעמיים כי טוב!

**גם אכלוס קרוב
וגם 80,000 ₪ הנחה**

ל-8 דירות בלבד

**אכלוס
קרוב**

צילום: איגל איי

דירת 5 חד'

1,515,000 ₪
החל מ-

6,5 חד' ודופלקסים מרווחים

תוקף 14.01.23

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

הסנה בוער

מהפקק בכניסה לבני ברק עד למאחז מעוז אסתר. וגם: קפיצה קטנה ומטלטלת לאושוויץ. מסע עם אהרן רזאל, בן העלייה המוזיקלי

1 זאת לא הפעם הראשונה, וכנראה גם לא האחרונה, שאני כותב על אהרן רזאל. אני עוקב מקרוב אחרי יצירתו ובעצם גם אחרי חייו. עוקב בהשתאות. מדובר בבן עלייה אמיתי, גם כיצור וגם כאדם.

מה זה אומר "בן עלייה"? זה אומר שהאלבום הראשון שלו ('הסנה בוער') יצא בשנת 1997, כלומר לפני 25 שנים. זה המון זמן. ומאז הוא לא רק שומר על הרמה, אלא עולה ומתעלה (והעולם מתעלה עימו). הוא תמיד מחדש, תמיד מתחדש. הטקסטים והלחנים שלו הולכים ומשתבחים עם השנים, הולכים ומעמיקים. וזה ממש לא דבר מובן מאלי. יש יוצרים גדולים וחשובים שהמעיין שלהם יבש. אני לא רוצה לכתוב פה שמות, למרות שיש לי בראש לא מעט דוגמאות לאנשים שחתומים על יצירות גדולות וחשובות, אבל השיא שלהם כבר מאחוריהם. בסך הכול זה תהליך טבעי. ראיתי בני עלייה מוזיקליים והם מועטים.

וכאמור, זה לא רק ביצירה, אלא גם בחיים עצמם. כולנו מכירים אנשים, בעיקר חוזרים בתשובה ומתחזקים, שהיו בתקופה של עלייה, של אורות, של אש קודש, ועם הזמן זה עבר להם. לא שהם פרקו עול חלילה (לצערנו יש גם כאלה), אבל מה לעשות, ההתלהבות הראשונית פגה. וגם זה טבעי. לשמור על הקיים זה הרבה.

2 אבל הסנה של אהרן רזאל עדיין בוער. אני זוכר שאחרי היצירה המונומנטלית שלו 'דעתי עליה', שבה הוא הפך את מילות ההקדמה לספרו ההלכתי של בעל ה'חיי אדם', רבי אברהם דנציג, לשיר רומנטי שכולה ערגה לתורה - אמרתי לו, "הו, הגעת לשיא. לא יהיה לך עוד שיר כזה. אין מצב". אבל בעשר השנים שחלפו מאז, הוא שבר שוב ושוב את השיאים של עצמו (למשל עם השיר 'הגיבן הקדוש' או עם ספר הטורים והשירים הגאוני 'החיים כניגון'). ומה שהכי מופלא אצלו זאת ההרמוניה בין היצירה לחיים ובין החיים ליצירה. וגם זה - לא ככה אצל כולם. אני לא מדבר על משוררים שכתבו שירים נשגבים אבל בחייהם הפרטיים היו אנשים שיכורים ואלים. לא צריך להגיע למקרי קצון. אני מדבר על זה שלא תמיד המציאות עולה בקנה אחד עם היצירה. מה לעשות, החיים הם לא באמת שיר. אבל אצל הרזאלים - ופה אני כולל גם את האח הבכור, יונתן - זה ככה. מכירים את הקליפ המשפחתי הקסום לשיר 'אחת שאלתי', שבו הם לומדים ומנגנים, מנגנים ולומדים? אני יכול להעיד מקרוב: זה גם במציאות היומיומית. כך נראית שירת חייהם.

3 טוב, כל מה שכתבתי פה הוא רק הקדמה לאלבום החדש של אהרן רזאל, 'כבן המתגעגע'. וואו. איזה אלבום, אילו שירים, אילו מילים, איזו שירה. הוא כאמור בשיא שלו עכשיו. אני עובר פה מהר על ציוני דרך באלבום החדש: נתחיל בשיר הפותח 'אני אחר' עם אביתר בנאי. הלחן של רזאל ללשונו הזהב של הרמב"ם בהלכות תשובה שווה טור שלם. ואכן כתבתי עליו טור שלם בעבר, כשהשיר יצא כסינגל. רק רזאל יכול לקחת את אחד הטקסטים התובעניים של הרמב"ם - "מדרכי התשובה להיות השב צועק תמיד לפני ה' בבכי ובתחנונים, ועושה צדקה כפי כוחו, ומתרחק הרבה מן הדבר שחטא בו. צועק תמיד בכל כוחו, בבכי ובתחנונים: אני אחר ואיני אותו האיש שעשה אותם המעשים" - ולהפוך אותו לשיר מרטיטי וסוחף. אתה שומע את השיר ורוצה לצעוק גם אתה, בכל כוחך, בבכי ובתחנונים, ביחד עם שני ה"שבים", אהרן רזאל ואביתר בנאי: "אני אחר! אני אחר! ואיני אותו האיש שעשה אותם המעשים!".

ואו, במעבר חד, גם מבחינה מוזיקלית וגם מבחינה תוכנית, מגיע השיר הבא: 'בני ברק'. שיר אהבה לעיר התורה, החסידות והצפיפות. ולא, רזאל לא מתעלם מהכיעור (החיצוני) של העיר. "כתבו שירים על ירושלים / על מירון והגליל ובינתיים / לפינה קצת נדחקת / קומי התערי מאבק / שקר הון והבל היופי / את מחוץ למשחק / בני ברק, בני ברק".

ולא רק בתוך העיר צפוף, אלא גם בדרך אליה: "קו 400 תקוע בפקק / נוסע אליין מביט ממרחק / המזגן לא נדלק / אל הדלת נדחק / פנוס שואל: 'נגיע בזמן?' אני מסופק / עולים על הגשר / ושמן על שלט

צילום: ברק שקד

אהרן רזאל בהדלקת נרות חנוכה בפתח ביתו בנחלאת, השבוע

יש יוצרים גדולים וחשובים שהמעיין שלהם יבש. אני לא רוצה לכתוב פה שמות, למרות שיש לי בראש לא מעט דוגמאות לאנשים שחתומים על יצירות גדולות וחשובות, אבל השיא שלהם כבר מאחוריהם. בסך הכול זה תהליך טבעי

ענק / בני ברק, בני ברק". אבל אז, כשנכנסים אל העיר: "זר לא יבין את הגעשמהק / סטטיסטיקות של סרק / את קו העושר וקו העוני מסמנים במקום לא מוצדק / 'תבוא לשבת' אומר אבריימי, מסדר את הפראק / התורה היא חיינו / חיי אצילות אף בשעת הדחק / בני ברק, בני ברק / הנה האור שלך נדלק".

ואיך אפשר בלי הטרמפים הליליים מתחנת הדלק ביציאה מבני ברק? "סוף השיר, אמצע הלילה / טרמפיאדה, שווארמה / ליבי מתודלק / כשוויים מסביר לי תוספות זה ערב עליי כממתק / האוזני בני ברק / אם אעזבך, לשוני לחיכי תדבק". אתה שומע את השיר ורוצה להידחק ביחד עם אהרן רזאל באוטובוס הצפוף והמיזוע כל הדרך לבני ברק.

4 ואז, שוב, במעבר הכי חד שיש: מקו 400 אל גבעות השומרון. אל בלדה קורעת לב, ומחזקת לב, 'מכתב מאהוביה'. 'לפני שנה לא הכרתי את אהוביה סנדק ז"ל ולא את משפחתו היקרה', הוא מספר, "עד שאשתי סיפרה שכן של חברתה ללימודים נהרג. נסענו לנחם. 'קח את המכתב הזה', אמר לי אביו בשבעה, 'עשה מזה שיר. אהוביה כתב את המילים אחרי מותו... דרכי'. מצאתי מילים כל כך רגישות. נער מתאר את חייו. בונה בית על גבעה. צאן. חליל. לומד תנ"ך. ניסיתי להכניס אקורדים פשוטים עם פריטה של מוזיקת פולק שעליה גדלתי. ודמעה קטנה שיצאה מדי פעם מבין השורות". והנה חלק ממילות השיר שרזאל מבצע באלבום יחד עם אביו של אהוביה ואחיו: "בבית עץ / שבנינו על ההר / גרתי עם חברים / ועם הנץ / הייתי קם אל המרעה / יוצא עם הכבשים / כותב שם שירים וחי את הקדושה של ארץ ישראל / אותה אני כל כך אוהב".

ופתאום בא לך, מהטרמפיאדה של בני ברק, לקחת טרמפ הישר לגבעות השומרון ולהצטרף אל הקסם שמתואר, מפי אהוביה ז"ל, גם בשורה הבאה: "את חום היום / לא הרגשתי בשמירה / ולא הקור בלילה / לומד תורה, באהבה מתוך רצון לדבוק במסורת / עוד מגיל שלוש לומד תורה עם אבא / ומאז אני קשור בדמות דוד, מלכא משיחא".

טוב, לכתוב את המילים האלה בלי המגינה (ובלי הדמעה) זה לא זה. תצטרכו כמובן לשמוע את השיר. וגם לראות את הקליפ המאורז המיוחד. אבל תיקון קטן: נראה לי שהביטוי שחזרתי עליו פעמיים פה, "במעבר חד", הוא לא מדויק. הוא ביטוי של עיתונאים, לא של

אומנים. בטח לא של אומנים בני עלייה. אצלם זה פחות מעברים חדים, ויותר "הרמוניה". וזה בדיוק מה שכל כך מרגש וכל כך אותנטי באהרן רזאל וביצירתו. הוא באמת מחובר לעולם התורה ורואה אור בבני ברק הכעורה. הוא באמת מחובר לחיים של אהוביה ז"ל וחבריו יבדל"א על הגבעה (תבדל"א).

5 ואז רזאל מגיע לתחנה שאף אחד לא רוצה לבוא איתו אליה: אושוויץ. הוא הלחין סיפור מרטיטי שסיפר ר' שלמה קרליבך על צעיר שפוגש את דוד שלו, חסיד קו'ניץ, במחנה ההשמדה. במשך שנתיים הדוד מחזק אותו, בגוף וברוח. ואז: "לילה אחד, הוא העיר אותי משנתי ואמר לי / דע לך שאתה לבדך תישאר מכל המשפחה / ויש לי הרגשה שמחר כבר לא אהיה, וזוהי בקשתי האחרונה / כידוע לך אני יודע את כל הגמרא בעל פה, מילה במילה / ומיום שנכנסתי לאושוויץ לא הפסקתי ללמוד / היום אני אוהז במסכת מועד קטן / אני מעריך שעד מחר אגיע לדף ז עמוד א / אני מבקש ממך / אם הקדוש ברוך הוא יעזור לך / ותצא מכאן חי / אנא סיים את המסכת בשבילי".

המסר של אותו חסיד מתמיד שלמד תורה באושוויץ ונספה, שעבר דרך האחיין שלו שניצל, ואז דרך קרליבך, ועכשיו דרך רזאל, הוא שששת המיליונים בעצם מבקשים מאיתנו: המשיכו. לא רק תחיו, אלא תמשיכו אותו בנקודה שעצרנו. סימנו את המסכתות שעוד לא סיימנו. ושוב: צריך לשמוע את השיר המרטיטי, את היצירה שמבוצעת כמו מחזמר שמספר את הסיפור, עם מקהלה דרמטית ועם עיבוד סימפוני.

6 טוב, התמקדתי פה רק בשלושה שירים, שלוש תחנות במסע של המוזיקלי של אהרן רזאל. אבל באלבום יש לא פחות מ-15 שירים, ובהם: דואט מלא עוצמה עם דוד ד'אור בשיר 'שמע ישראל' ('לא אשכח אותם ימים / הרגשתי כה לבד / אך עימדי כמה שאז היית / וברדת ליל כוכב / הסתרת את פניך / כיסיתי עיני בתפילה / שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד"); 'כבן המתגעגע', שיר הנושא של האלבום, שמילותיו בארמית מסתורית. ברגע הראשון הוא נשמע כקטע קבלי מספר הזוהר, אבל מדובר בטקסט שכתב משורר מקיבוץ סעד, אהרל'ה אדמנית שמו, על הזמנים שבהם האדם מתרחק מלימוד התורה וזה רק מעורר אצלו את הגעגוע; לחן חדש וקליט ל'כי אשמרה שבת', כולל קטע ראפ שהצליח להלהיב אפילו אותי (שמסרר עדיין להכיר ב'אנר המוזיקלי הזה); לחן חדש ונפלא לסיפור 'הלב והמעיי' של רבי נחמן מברסלב (בביצוע מיוחד עם יוסף נטיב); שיר נוסף בארמית - בעצם להיט בארמית - 'עולו, עולו' (הפעם המילים אכן מספר הזוהר); שני שירים שנכתבו ביחד עם אשתו אפרת; וגם יצירה סימפונית באורך דקה ארבעים ושמונה שניות בלבד עם משפט אחד בלבד, מתוך ליקוטי מוהר"ן: "עוד יהיה זמן שמי שיהיה איש כשר פשוט - יהיה חידוש גדול".

7 "עברו עשרים וחמש שנה מאז קיץ תשנ"ז, שבו הוצאתי את 'הסנה בוער'", כותב רזאל בדברי התודה על עטיפת האלבום, "אלו היו יומיים של הקלטות, ועוד כמה השלמות. ביום השני, תשוש, אפילו הסעתי את הבסיס לביתו... והנה שוב קיץ. מוצא עצמי כותב כמה מילים לעטיפת האלבום השלושה-עשר. עולם המוזיקה כל כך השתנה. הדיסקים נעלמו... אבל מי שאוהב את הקביעות, הקביעות תאהב אותו בחזרה. וכך בשנה וחצי האחרונות, פעם, פעמיים בשבוע, אני הולך לאזור התעשייה של תלפיות. בין מוסך אופל לבית מלאכה מתחבא האולפן של אבי טל. פותחים בדבר תורה. אחר כך אני שולף שיר חדש או סקיצה ישנה ושוב מתחיל הקסם. מנגינה קורמת אור וגידים... צלילים עולים וצלילים יורדים והנה נולד אלבום חדש. לא נותר אלא להודות לה' יתברך. היית איתנו בכל רגע".

אין ספק. הקב"ה היה איתם בכל רגע. אפשר להרגיש את זה בכל תו ובכל סולו גיטרה במסע המוזיקלי של אהרן רזאל. ואיזו זכות זו שגם אנחנו - מאז ימי הקלטת, דרך הדיסק ועד ליוטיוב ולספוטיפיי - חלק מהמסע הזה. שמעתי השבוע רבים שמתרגשים לחיות בדור של מסי. אני מתרגש לחיות בדור של אהרן רזאל. לראות אותו מוסיף והולך. ●

KARL

sale
50% פריט
שני
ב-1

על פריטים
ובחרים,
לזמן מוגבל

לחברי מועדון
ומצטרפים
חדשים

EUROPEAN
LUXURY COLLECTION

* תקף בתאריכים 16-30.12.2022
* הרשת רשאית להפסיק את המבצעים בכל עת.
* פריט שני מהפריטים המשתתפים במבצע - הזול מביניהם.
* אין כפל מבצעים. ט.ל.ח.

קרל | רבי עקיבא 114, בני ברק | מלכי ישראל 47, ירושלים | ניתן לרכוש גם באתר WWW.KARL.CO.IL

אל תסגרו
לפני
שתבדקו!

בלאומי המשכנתא הכי נוחה בישראל

אישור עקרוני למשכנתא
תוך שעותיים!

ליווי אישי בתהליך המשכנתא
בזום כולל חתימה דיגיטלית

פסק זמן מהמשכנתא
עד שלושה חודשים בשנה

לאומי
למשכנתאות

להגשת בקשה:
*3200 או באתר

*פסק זמן ממשכנתא - מחושב לפי תקופת הלוואה. ללקוחות חדשים של לאומי למשכנתאות | אישור עקרוני למשכנתא - בשעות הפעילות של הבנק | הבנק רשאי לשנות ואו להפסיק את השירות בכל עת וללא הודעה מוקדמת | אי עמידה בפירעון הלוואה עלול לגרור חיוב בריבית פיגורים והליכי הוצאה לפועל | הכל בכפוף לקריטריונים ולשיקול הדעת של הבנק, וכמפורט בחוזים שייחתמו.

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

ימנים נקבצו עליי

לא בכל שבוע יהודה המכבי פוגש את מסי, השמן את הריבה ונתניהו את נשיא המדינה. כמה לביבות על חנוכה, מונדיאל ופוליטיקה

אומרים שזו גלימת היעלמות שרונאלדו שלח למסי, אבל היא לא עשתה את העבודה.

אז כן, אפשר להתייחס לגלימה הקטארית כשילוב משובב נפש בין מזרח למערב, גלובליזציה מפוארת של גמר בין שתי נבחרות נוצריות על אדמה מוסלמית כאשר מה שמאחד את כולם זה אהבה לכדורגל ושנאה ליהודים. אפשר להמשיך להטיף שהלאומיות מתה, שאפשר גם חנוכיה וגם עץ אשוח, גם סגידה לפרונט פרוגרסיב וגם השתחוות אפיים בפני קטאר, אבירת השלום העולמי וזכויות האדם. ואפשר גם לשאול למה אוהדים ערבים בכל העולם מתפרעים גם כשמרוקו מנצחת וגם כשמרוקו מפסידה, מה זה אומר שחצי מהשחקנים של מרוקו וצרפת הם בכלל צאצאים של מהגרים שנולדו באירופה, למה גם בעידן הגלובליזציה נבחרות לאומיות מעוררות כל כך הרבה אמוציות, ומה המשמעות האמיתית של מסי הנוצרי, המערבי, שמניף את הגביע כשהוא עטוף בגלימה מוסלמית.

הווינגטון פוסט הפרוגרסיבי באמת שאל במאמר נוקב למה אין בנבחרת ארגנטינה שחקנים שחורים. התשובה הרשמית של ארגנטינה: כי אנחנו מדינה, לא סרט של דיסני.

תשובה יפה, רק שהמונדיאל של ארגנטינה היה לגמרי סרט הוליוודי: נבחרת מיוסרת שמייצגת מדינה במשבר כלכלי עמוק, שבראשה עומד כוכב עולמי שזכה כבר בכל תואר אפשרי חוץ מאליפות העולם וזו ההודמנות האחרונה בהחלט מבחינתו, אחרת רוחו של מראדונה תרדוף אותו לעד ממעמקי הגיהנום, מו הא הא. במשחק הראשון הם מפסידים לערב הסעודית כדי לסבך את העלילה (מישהו אמר סמליות מערבית-מוסלמית?). את המשחק המכריע נגד פולין הם צולחים בזכות פנדל מפוקפק שהשוטט נותן למסי כדי שהסרט לא ייגמר באמצע. מול הולנד הם מובילים 2-0 עד הדקה ה-83, וממש בדקה האחרונה של תוספת הזמן הולנד משווה. הפסקת פרסומות, הארכה, פופקורן, פנדלים, ארגנטינה מנצחת, קאט. לקראת הגמר נגמרים לתסריטאים הרעיונות היצירתיים והסיפור חוזר על עצמו: מסי כובש פנדל שלא באמת היה, ארגנטינה מובילה 2-0, קיליאן אמבפה בתפקיד הנבל כובש פעמיים, מסי כובש בהארכה, אמבפה שוב משווה, שוב פנדלים, ארגנטינה מנצחת בשיניים, קלוד'אפ על מסי, קלוד'אפ על קיליאן שיש לו אם בפה אבל הוא היה מעדיף אם-16 ביד, מסי מניף את הגביע, הפי אנד. צפוי, מתקתק וקליימקס ארוך הרבה יותר מדי, אבל מה, שובר קופות. תהיו בטוחים שמארוול כבר עובדים על הסרט של גיבור העל החדש, מסינדרלה.

מה שהדהים אותי הפעם הוא הגילוי שיש הרבה נשים שצופות במשחקים. לא מגיחות מדי פעם כדי להסתיר ולשאול כמה-כמה, אלא ממש יושבות מול המסך וצועקות על השחקנים. שמעתי אחת מהן מנתחת ברצינות תהומית את הטקטיקה של נבחרת מרוקו, מישהי אחרת התגאתה בפניי שאחרי מונדיאל שלם היא הצליחה להבין מה זה נבדל, ואישה שלישית הגדילה לעשות כשערב אחד התיישבה לראות את שלב הבתים מתוך סקרנות, נשבתה בקסמיו של המשחק המשעמם ומאז בכל ערב בעלה מאכיל את הילדים, רוחץ אותם, מספר להם סיפור ומשכיב אותם לישון, בזמן שהיא יושבת בחדר הסמוך וכוססת ציפורניים במתח מול המשחק היומי, לקיים מה שנאמר "שאף הן היו באותו הנס". נו, ואחר כך אומרים שקטאר לא דואגת לזכויות האישה.

וזהו. בסוף מסי למד מחנן בן ארי איך להיות אלוף העולם, המונדיאל נגמר, וגם חנוכה, להבדיל, הולך וחומק לנו מבין האצבעות. כל שנותר לנו הוא להתפלל שהממשלה החדשה תצליח בכל זאת להיות סופגנייה חמה ומתוקה, שתעשה הרבה ותרבי מעט, שתוריד בשומן ותוסיף בטעם. שהרי כל עוד הנר דולק, אפשר לטגן. ●

ממשלת לפיד הייתה כמו סופגניית גורמה: עולה המון כסף, מתנשאת ובלי קשר בין המרכיבים שלה. אילוסטרציה

הגדילה לעשות אישה שערב אחד נשבתה בקסמיו של המשחק המשעמם ומאז בכל ערב בעלה מאכיל את הילדים, רוחץ אותם, מספר להם סיפור ומשכיב אותם לישון בזמן שהיא יושבת בחדר הסמוך וכוססת ציפורניים במתח מול המשחק היומי. נו, ואחר כך אומרים שקטאר לא דואגת לזכויות האישה

כדורגל הוא כמו סופגנייה - הוא טעים רק כשהוא טרי, אתה תמיד אומר לעצמך שלא חייבים לאכול את כל הסופגנייה ואז נשאר לראות את כל המשחק, וגם את זה שאחריו, חוטף צרבת ושואל את עצמך למה בזזת את הזמן על השעמום השמנוני הזה. פעם בדור אתה מוצא סופגנייה איכותית, כמו הגמר הנדיר שהיה השבוע בין צרפת לארגנטינה. אבל באמת, בשביל זה להשמיץ חודש שלם?

גם פוליטיקה היא כמו סופגנייה - ריחנית, מסעירה, מצופה בהבטחות חגיגיות, אבל בסוף מדובר בסך הכול בבצק דביק ולא ממש אפוי. הממשלה החדשה של נתניהו, למשל, עדיין לא קמה וכבר נראית קשה מדי, עשויה מדי, לא ברור כמה ריבה יש בה ומאיפה מתחילים לאכול אותה.

ממשלת בנט-לפיד, לעומת זאת, הייתה סופגניית גורמה: מתנשאת, עולה המון כסף, מכילה המון רכיבים שאין ביניהם מכנה משותף ואחרי הביס הראשון מתברר שהיא אולי מגוונת, אבל בעצם אין בה כלום.

אם כי בנט עצמו, צריך להודות על האמת, הוא פחות סופגנייה ויותר סביבון. סביבונת כזה שכל פעם עושה עלינו סיבוב ואף פעם אי אפשר לדעת על איזה צד הוא ייפול.

מכל סופגניות הגורמה, הסופגנייה הכי הזויה היא סופגניית עראיס, המכונה גם "סופגניית הראיס", או "לחזק את אבן מאזן". מדובר בשילוב מחרדי למדי בין סופגנייה למחבל עם שפם. יש בה המון שמן, מעט מאוד בשר, ומה שאנחנו מקבלים בסוף זה פיגוע בפיטה והזמנה לבית הדין הבינלאומי בהאג.

הפוליטיקה החרדית, לעומת זאת, היא הסופגנייה הקלאסית הישנה שיש בה רק שמן, ריבה (עם המון סוכר וללא חשש פרי) וחומר לא מזוהה שייכתן שהיה בעבר שאריות של משהו שקשור לאבקת סוכר וקריסטל מנטה. כמו בדורות הקודמים, כמו שאכלו אבות אבותינו עוד מימי החשמונאים. זאת אומרת אין סיכוי שהחשמונאים אכלו סופגניות, הם גם לא דיברו יידיש ובטח לא לבשו מעילים שחורים וכובעים בסגנון אצילי פולין של המאה ה-17, אבל מה זה משנה. מסורת זו מסורת.

ועדיין, אני מעדיף ממשלה עם חרדים שמספרים לעצמם שהם פך השמן הטהור ואילו אני סתם מזרחניק שמן, על פני סופגניות הגורמה מהשמאל שחושבות שהן ורק הן האור וכל השאר כוחות אופל שצריך להעיף מגוש קטיף, חומש, עמונה וכל מקום אשר תדרוך כף רגלם בו, תוך שירה אדירה של "באנו חושך לגרש".

ואולי השמאלנים הטהורים פשוט לא הבינו נכון את המילים של מעוז צור, ולכן הם צועקים על קץ הדמוקרטיה, מתרוצצים ברחבי העולם ומתלוננים ש"ימנים נקבצו עליי"?

ובזמן מהללים את המונדיאל המוצלח להפליא של קטאר, תומכת הטרור והאנטישמיות העולמית, שכפתה על מסי להניף את גביע העולם כשהוא לבוש בגלימה ערבית מסורתית שהסתירה את המדים של ארגנטינה.

למה באמת הלבישו את מסי בגלימה וגרמו לו להיראות כמו אשכנזי נבון שהגיע לחינה? יש אומרים שזה כדי שהמערב היהיר יפנים שהתרבות המוסלמית עולה עליו, תרתי משמע. יש אומרים שזה כדי למנוע אפשרות שמי שיניף את הגביע יגניב מאחורי הגב גם את דגל הגאווה או סמל אחר שירגיז את הקטארים. יש

מחמם המים של פזגז תמיד יש מים חמים!

מסתנכרן עם דוד השמש

שלט דיגיטלי חכם

אמינות ובטיחות

מים חמים 24/7

מס' 1 בארה"ב

3 שנות אחריות

סטירת לח"י

הפרומואים המבטיחים לסדרה 'קרתגו' נגמר, כרגיל, במפח נפש: במקום לתת מקום של כבוד ללוחמי החופש היהודים, הם זכו להשחרת פנים קולקטיבית שנולדה מאג'נדת הרב־לאומיות של היוצרים

המחויבות היחידה של היוצרים, אומר ניץ באותו ריאיון, היא לרוח התקופה. מלבד זאת הם רואים את עצמם כמספרי סיפורים. בסיפור שלהם כלואים בקרתגו אסירי מחתרות, שבויים נאצים ושבויים איטלקים. במציאות לא היו נאצים במחנה קרתגו. נכון, זה מפגש שמעצים את הדרמה ומאדיר את הקונפליקט. אני מבינה את הבחירה האומנותית. השאלה היא לאן לוקחים אותה. בסדרה מפקד האצ"ל במזרח אפריקה, יעקב דן, הוא איש תאב כוח ואכזרי שעם ישראל מעניין לו את קצה הבהון. הוא עסוק בחיסול חשבונות פנימיים, בשליטה על קהל העצירים היהודים, מקסימום בלשנוא את הנאצים ולהגיע איתם למצב של מאון אימה. מיד אחרי שאליו"ה לוי מגיע לצריף שלו הוא גוזר עליו גזר דין מוות, לא לפני שהוא מצווה לצרוב את ידו בברזל מלוכלך בצורת דגל ישראל. נשמע לכם חילוף תפקידים עם הנאצים? לא רק לכם.

הנאצים, אם תשאלו את יוצרי הסדרה, הם אומנם שונאי יהודים, אבל זו המגרעת היחידה שלהם. יש היגיון פנימי וסדר בהתנהגותם. הם לא מושחתים כמו היהודים.

כלא של זהויות

בסדרה יש אחד עשר פרקים ורק שניים מהם שודרו, כך שאני לא יודעת לאן כל הטוב הזה ילך. אבל נדמה שכבר אפשר להכריז שמדובר בהחמצה אדירה. לא, אני לא מצפה לאומנות מגויסת ולסדרה דידקטית. לא נכון לטפל כך בסיפור וזה עלול לשעמם. אני גם לא מבקשת לטעון שכל האנשים היו תמיד צחים כשלג. ברור שהיו גם מאבקי כוחות וזה לא סוד שהיו הוצאות להורג של בוגדים. אבל לא ככה.

צריך לזכור שרבים כלל אינם מכירים את ההיסטוריה. צעירים ומבוגרים שואבים את הידע שלהם מסדרות טלוויזיה, ובמיוחד כאלו, כשמדובר בסיפור שנחקק בכוח אל שולי ההיסטוריה עד שהושלך ממנה. זו הדרך לתת לו במה?

"אני רואה את עצמי כמספר סיפורים, אנחנו יוצרים מיתוס", אומר ניץ לקרקובסקי ומתכוון למושג היווני סיפור, אבל ברור שהוא בונה תמה חדשה. ניץ מסביר ש'קרתגו' היא מטאפורה לכלא של זהויות שלא רק השחקנים נמצאים בו. "תוך כדי כתיבה אני מסתכל ואומר: זה מהדהד לחיים המאוד אישיים שלי, לחברה שלנו, לעולם שבו אנחנו חיים היום. לרב־לאומיות הזאת. אין הרבה סדרות כאלה בעולם. היא גם באנגלית, גם בגרמנית, גם באיטלקית וגם בעברית. הגיוון האתני שיש שם. אנחנו כותבים את זה במאה ה־21 ולוקחים את זה למאה ה־21". זהו. אין מה להתגאות בלאום או בזהות היהודית, או בחתירה לעצמאות אחרי אלפיים שנות גלות ורדיפות. העיקר הוא הרב־לאומיות.

אם האחים לוי והשותף המוכשר שלהם תומר שני היו יוצרים סדרה כזאת על סיפור אישי של אבא שלהם - נחא. האמת? זו גם יכולה להיות אחלה סדרה על מחנה שבויים בכל מקום אחר בעולם. אבל למה לקחת פרה לאומית שאפילו לא קודשה מספיק ולשחוט אותה טרם זמנה? ולמה על חשבון כל משלמי המיסים? היוצרים הצליחו להרים קו־פרודוקציה, הם גייסו חברות שותפות מחו"ל. במבט ראשון זה נראה מרשים, אבל לא אחרי שצופים בסדרה. נראה אתכם מגייסים פעם אחת חברות חוצניות להפקה גדולה ומושקעת שבה לוחמי החופש היהודים ייצאו אנשים מוסריים ואידיאליסטים. יודעים מה? עזבו, סתם שייצאו נורמליים. ●

איור: שאול גרד

נדמה שכבר אפשר להכריז שמדובר בהחמצה אדירה. לא, אני לא מצפה לאומנות מגויסת ולסדרה דידקטית. אבל למה לקחת פרה לאומית שאפילו לא קודשה מספיק ולשחוט אותה טרם זמנה? ולמה על חשבון כל משלמי המיסים?

לא הייתה שום אפשרות להתעלם מהקדימונים ל'קרתגו', הסדרה החדשה והמדוברת של תאגיד השידור הישראלי. כל מי שצפה במונדיאל קיבל מנת יתר של פרומואים, וגם מי שהסתפק בהאזנה לרדיו לא הצליח להתחמק. סדרה שעוסקת במחנה השבויים של אסירי אצ"ל ולח"י באפריקה בימי טרום המדינה, זה נשמע מבטיח. אפילו המלצתי עליה לקרוב משפחה חובב היסטוריה צבאית. שמחתי שהתאגיד, שנהנה מתקציב ציבורי נדיב, לוקח על עצמו לספר עוד פרק לא מספיק ידוע בהיסטוריה של מדינת ישראל. ובכן, אחרי שני הפרקים הראשונים ששודרו השבוע תפסתי את הראש ושאלתי את עצמי איך שוב נפלתי בפח. כן, מה חשבת? שהשבויים שפעלו במסירות למען הקמת המדינה ייצאו טוב? שהאנשים שהוגלו כדי שהבריטים יוכלו להמשיך במדיניות האנטי־יהודית שלהם בישראל ישתקפו בסדרה כאנשים אידיאליסטים? למה האמנתי שיישמר כאן בדל של נאמנות למקור, בגלל שבתחילת כל פרק נכתב כי הוא מבוסס על סיפור אמיתי? פתחתי, הצחקתי את עצמי.

תקציב נדיב, משחק נהדר

רגע, נתחיל בדברים הטובים. ההפקה מושקעת מאוד. החל מהסט: מחנה מעצר בסגנון שנות ה־40 שנבנה בקולומביה בשביל הסדרה. הצריפים, חדר האוכל, החלונות, השולחנות, הגדרות, הכול אותנטי. עשרות ניצבים שמשמשים אסירים במחנה וגם שומרים. בהפקה היו שותפות חברות מארגונינו, מקולומביה ומקפריסין. התקציב, וזה נשקף מהמסך, היה נדיב.

גם השחקנים נהדרים. אלייז'ה, כלומר אליהו לוי (אורי גוב), הוא שחקן תיאטרון תל־אביבי מפורסם, שמורד מהבמה בכוח ומוטס למחנה המעצר האפריקני תוך שהוא מתעקש שהוא חף מפשע. אלייז'ה מעורר בקרב הצופים מגוון של רגשות: אימה, צחוק, הפתעה ושוב פחד. המימיקה שלו נהדרת. נדירה. גם תומס אדינבורו (אוליבר בקנר), מרגל נאצי שמתגלגל אף הוא למחנה, שובה את לב הצופים למרות השתייכותו הארגונית. ויש עוד, טובים ומוכשרים.

אחרי הפרק הראשון הצופה משוכנע שהוא מבין את העלילה, אבל אז הדברים מתחילים להסתבך ונפתחים עוד הרבה קצוות חוט, אולי יותר מדי. עוד משהו? הסדרה גדושה בקללות, מילים גסות ואמירות מבחילות ובשוליים סצנות עירום חלקי. כן, אני משערת שבמחנה שבויים גברי לא אומרים רק מילים של בית מרקחת, ובכל זאת. יש כאן הגזמה פרועה מאוד. היה לי קשה לצפות.

אבל זה בכלל לא העניין. כאמור, 'קרתגו' מבשרת לצופים בתחילת כל פרק שהיא מבוססת על סיפור אמיתי. אליהו לוי, אביהם של שניים מהיוצרים, ניץ ורשף לוי, היה לוחם לח"י וגורש בעצמו למחנה קרתגו. ניץ סיפר בריאיון ליואב קרקובסקי שהוא ואחיו גדלו על סיפורי המאסר של אביהם. הסיפורים לא היו פשוטים אך מעולם לא סופרו כסיפורי גבורה, אלא כצמיחה ובניין מתוך קושי. גם אחרי שהאב הוחזר מהגלות הקשה הוא עדיין קיבל כתף קרה מהיישוב בגלל השתייכותו המחתרתית. לתחושתו של ניץ, הסבל של אביו וחבריו ותורמתם להקמת המדינה אינם נוכחים מספיק בדברי הימים של מדינת ישראל. הנה, יאמר הצופה, הגיע זמנכם, אתם יכולים לתקן. אתם יכולים לספר על המסירות, על כוח הרצון ועל הקושי שהיה במחנות. קיבלתם לידכם זרקור עתיר תקציב, האירו בו את פני אלה שהועלמו והשיבו את כבודם האבוד באיחור של 75 שנה. מדהים, לא? אז לא.

הרגע הזה לפני שהדף מתמלא

פרס ראשון 25,000 ₪

פרס שני 20,000 ₪ | פרס שלישי 15,000 ₪
ופרסים נוספים בסך אלפי שקלים

לפרטים ולהשתתפות:

דוא"ל: chiburim2023@gmail.com

טל: 03-3739999 | אתר: www.nativ.co.il/pais

סניפי **אור החיים**

מועד אחרון לשליחת החיבורים: ט' שבט תשפ"ג 31.01.23

מפעל הפיס

**קול קורא
לכתיבת מאמרי
הגות מיוזמת
מפעל הפיס**

בנושא

יחד - שבטי ישראל

נקודת האיזון היהודית בין כוחה
של הקבוצה מול מקומו של הפרט

וְקָנָה לָךְ חֵבֶר

הכל חוזר לקהילה

"היא וחבריה לוקחים חלק במכונת מלחמה של תביעות נגד חיילי צה"ל".
עו"ד גבי לסקי (שלישית משמאל) באירוע מחאה של ארגוני שמאל בשייח ג'ראח

צילום: נעם ריבקין פטון, פלאש 90

רזה גבי לטרור

תחקיר 'בשבע' חושף: חברת הכנסת לשעבר גבי לסקי ממרצ, שבמשך שנים מעניקה ייצוג משפטי למחבלים בישראל, קיימה שיתוף פעולה ממושך עם ארגון ISM, אשר מוכפל על ידי חמאס וארגוני טרור נוספים ומעודד מחאה אנטי-ישראלית וכגיעה בחיילי צה"ל // אסף משניות

אני מבקש לציין שתי מפלגות שיחסרו לי באופן אישי, ובוודאי גם לחלקכם, בכנסת הנוכחית. שתי מפלגות בעלות שורשים היסטוריים ועמוקים של כמאה שנות תרומה לבניין עמנו, ארצנו ומדינתנו - מרצ ומפד"ל על גלגוליהן השונים". את המשפטים האלה אמר נשיא המדינה יצחק הרצוג בנאומו בזמן השבעת הכנסת לפני כחודש, כשתאר את אחת ההשלכות הדרמטיות ביותר של הבחירות האחרונות.

ואכן, מדובר במפלגות שעיצבו את שני הקצוות של שמאל-ימין ודת ומדינה בהיסטוריה של מדינת ישראל. אם נתמקד במרצ, יחד עם גרסתה הקודמת מפ"ם, הרי שהיא זו שעיצבה את המשנה המדינית של השמאל בישראל, ולמעשה יצרה את האידיאולוגיה של הקמת מדינה פלשתינית.

כבר שנים לא מעטות מדשדשות שתי המפלגות בקלפי ובאחוזי התמיכה שלהן, אך בבחירות האחרונות, לראשונה מאז קום המדינה, שתיהן מצאו עצמן מתחת לאחוזי החסימה. בשביל מפלגת הבית היהודי, יורשתה של המפד"ל, לא היה מדובר בהפתעה גדולה למדי, והדברים כבר נותרו באריכות. אלא שמרצ היא סיפור אחר לגמרי.

רק בכנסת הקודמת היו למרצ שישה מנדטים ובממשלה היוצאת היא כיהנה בשלושה משרדים. אלא שמדובר היה בתוצאה מטעה למדי שהפכה אולי לשירת הברבור של המפלגה. מאז שהגיעה לשיאה בשנות ה-90, מרצ איבדה באופן עקבי תמיכה בציבור. כבר תקופה שאפילו חבריה התלבטו האם יש למפלגתם זכות קיום עצמאית, וחלקם ניסו להוביל למיזוג עם מפלגת העבודה, אך המהלך כשל. בליל הבחירות מרצ מצאה את עצמה מחוץ לכנסת.

ייצוג מחבלים הוא רק קצה הקרחון

בשבועות האחרונים נשמעו במרצ הסברים רבים לכך שהמפלגה, שבשיאה קיבלה 12 מנדטים, לא הצליחה לעבור את אחוז החסימה. אחת הדמויות הבכירות במערכת הפוליטית אומרת ל'בשבע' שהתשובה לכך פשוטה למדי: "מרצ פשוט הקצינו מדי. זה לא שהמצביעים שלהם נעלמו מהמפה, אלא שמרצ הלכה כל כך שמאלה, עד שהם כבר לא מרגישים שהיא מייצגת אותם".

מי שמחזקים את ההסבר הזה יותר מכולם הם חברי הכנסת של מרצ בכנסת הקודמת. בציבוריות הישראלית נחקק שמה של חברת הכנסת לשעבר ג'ידא רינאווי-זועבי כמי שתרמה רבות לנפילת הממשלה, כשהצביעה והפילה במחאה כמה פעמים חוקים ציוניים, כדוגמת תקנות יו"ש. גם אשר פריג', שבמשך שנים ארוכות נחשב למתון ולסמל לדו-קיום בין יהודים לערבים, התגלה כדמות שפגעה קשות בתדמיתה של מרצ כמפלגה ציונית.

משתמשים בפעילים כגורם להתססת השטח ביהודה ושומרון וכמגן אנושי מול כוחות צה"ל. משט מחאה של ארגון ISM

צילום: עד כאן

גלעד אך, מנכ"ל ארגון 'עד כאן': "בכל מדינה מתוקנת אחרת לסקי לא הייתה מתקרבת לפרלמנט המקומי. בסוף, ואין דרך אחרת לתאר את זה, היא משתפת פעולה עם האויב, עם אנשים שמנסים להחריב את המדינה, ואחר כך הולכת להיות נציגת ציבור. ולא סתם נציגת ציבור, אלא של מפלגה שהגדירה את עצמה עד לפני כמה שנים כמפלגה ציונית"

עזה-מצרים. באפריל 2003 נורה למוות טום הורנדל, אורח בריטי, על ידי כוחות צה"ל ברפיח במהלך הפגנה אלימה. שורה ארוכה של פעילי הארגון נפצעו במהלך האירועים האלה.

פעילים אנטישמיים בתחפושת תיירים

אם התיאורים הללו נשמעים לחלקכם מוכרים, זה משום שפעילות הארגון נחשפה לאחרונה בתוכנית 'שתולה' ששודרה בערוץ 13 ביוזמת ארגון 'עד כאן' ובהגשת צבי יחזקאלי. מנתונים שהגיעו ל'עד כאן' עולה שפעילי הארגון אף משתתפים בפגישות שוטפות עם עובדי ממשל פלשתיניים כדי לתאם איתם את הפעילות. בנוסף לכך, ממידע פנימי על מתנדבי הארגון עולה כי הרשות הפלשתינית משלמת לכל מתנדב שנפגע במהלך פעילותו, כגון אם נפגע בזמן שהשתתף בהפגנה או בהתפרעות של פלשתינים. פעילי הארגון גם הסתירו בעבר מחבלים של הג'יהאד האסלאמי, חמאס והחזית העממית בבתי מסתור. "השיטה שלהם פשוטה מאוד. הם מביאים מתנדבים בסודיות מוחלטת, בעיקר מאירופה, ומתחילים להדריך אותם כיצד להתנהל בישראל מול מערכת הביטחון. הם מציידים אותם במצלמה ושולחים אותם באופן יומיומי לזירות חיכוך עם כוחות הביטחון", מתאר מ' חוקר ב'עד כאן'. "בחברון למשל זה מאוד בולט. הפעילים יוצאים יום יום מהדירות שהארגון שכר בשבילים והולכים לנקודות קבועות שבהן יש חיכוך בין הערבים בעיר ובין היישוב היהודי".

מה כוללת ההדרכה שהפעילים מקבלים?

"כלפי חוץ הארגון פועל בצורה לא אלימה ובהתאם לחוק. אבל לפי המסמכים שיש לנו ההדרכות שלהם כוללות קריאות להשמיד את מדינת ישראל, להרוג ישראלים, אנטישמיות מובהקת, תמיכה באלימות של פלשתינים

בתחקיר של אתר 'הקול היהודי' התברר שבמשך 12 שנים שימש פריג' כרואה החשבון של עמותת ג'נת זקאת אל-קודס אל-מרכזייה המקושרת לחמאס.

אך כנראה שהדמות הבולטת ביותר ברשימה, זו שמסמלת יותר מכול את המהפך שעברה מרצ ממפלגה שחתומה על מגילת העצמאות למפלגה שחבריה מייצגים עמדות אנטי-ציוניות, היא חברת הכנסת לשעבר גבי לסקי. בעוד רינאוויזועבי הוצנחה לרשימה בשריון של שר הבריאות היוצא ניצן הורוביץ למקום הרביעי במפלגה, והחשיפה על קשריו של השר פריג' הייתה רק במרץ האחרון בעוד הוא נבחר לרשימה בשנת 2019, עמדותיה ופעילותה של לסקי היו ידועים לכל מצביע מרצ עוד בטרם התמודדה לראשונה בפריימריז בשנת 2019. יתרה מזאת, גם רינאוויזועבי וגם פריג' פרשו מהחיים הפוליטיים לפני הבחירות האחרונות. לסקי לא רק התמודדה בפריימריז של מרצ אלא אף התקדמה למקום השביעי ברשימה. גם הציבור הישראלי כולו היה מודע לעמדותיה של לסקי. כבר שנים שהיא מייצגת בבתי המשפט בישראל מחבלים וגורמים אנטי-ישראליים, ובין התיקים המרכזיים שעסקה בהם היו העתירה לביטול חוק המלחמה ב-BDS, ייצוג של מחבל שהיה מעורב בפיגוע דקירה ועתירה לאפשר כניסת משפחות מחבלים לטקס הזיכרון האלטרנטיבי של ארגון פורום המשפחות השכולות הישראלי-פלשתיני.

אך כל זה הוא רק קצה הקרחון בפעילותה הענפה של לסקי בסיוע לארגוני טרור, כפי שנראה בשורות הבאות. לידי 'בשבע' הגיעו מסמכים המעידים על ייעוץ משפטי ארוך שנים שנתנה לסקי לארגון ISM, או בשמו המלא: אינטרנשיונל סולידרטי מובמנט. השם של הארגון אולי נשמע מרשים, ובמבט ראשון אפשר לטעות ולחשוב שמדובר בארגון זכויות אדם. בפועל מדובר בארגון בעל קשרים ענפים עם החמאס, ארגון שרבים מפעיליו הם אנשי חמאס שחלקם מוגדרים כפעילי טרור בישראל. אחד מהם הוא זאהר ביראווי, איש חמאס תושב בריטניה אשר משמש כראש מפקדת חמאס במדינה.

בראש הארגון עומד פול לארודי, אמריקני ממוצא איראני שהקים שורה ארוכה של ארגונים אנטי-ישראליים ואנטי-מערביים. בעבר לארודי אף הודה שהוא מחזיק בעמדות אנטישמיות, וכיום הוא מנהל קשרים הדוקים עם תנועת האחים המוסלמים, שחמאס היא אחת הזרועות שלה. בראש השלוחה הפלשתינית של הארגון, שפועל במדינות רבות במערב, עומד המחבל עבד אל-כרים דלבת, שישב בכלא הישראלי על פעילותו במסגרת ארגון הטרור החזית העממית.

בין שלל הפעילויות של הארגון ניתן למנות פעילות BDS ענפה ברחבי העולם, הוצאת משטים לכיוון עזה, כשמרכז פעילותם, לפחות בישראל, הוא שיגור מתנדבים מחו"ל למוקדי סכסוך ביהודה ושומרון. המתנדבים משתתפים בהפגנות ברחבי יהודה ושומרון, בין היתר בנבי סלאח, בילעין, חאן אל-אחמר, נעלין, כפר קדום, ביתא ועוד, ומתעדים אותן. הארגון שוכר לפעיליו דירות מגורים בערים הפלשתיניות כגון חברון ושכם.

לא רק שיגור פעילים להתססת השטח נמצא באמתחתם של פעילי הארגון, אלא גם שימוש בהם כמגן אנושי מול כוחות הביטחון, כולל במהלך מלחמת צוק איתן ובמבצע חומת מגן. כך למשל נהרגה האזרחית האמריקנית רייצ'ל קורי מדחפור של צה"ל בזמן עבודות חישוב ליד גבול רצועת

הבדקים במעבר הגבול, וכן להימנע מהבאת חפצים הקשורים למאבק בישראל. כך הם גם מונחים ביציאתם מן הארץ לטשטש את הסימנים.

משלמי המשכורת: 'הוועדות העממיות'

הנתונים שנאספו על ידי 'עד כאן', שחלקם נחשף כאן לראשונה, הוצגו בין היתר במהלך כנס שקיימו חברי הכנסת עמיחי שיקלי, אלמוג כהן והשר המיועד אופיר סופר בנושא. המטרה הייתה לקדם את הוצאתו של הארגון מהחוק בישראל. חלקה של לסקי באירוע מתפרסם כאן לראשונה. לסקי, כאמור, מנהלת קשרים עסקיים הדוקים עם הארגון כבר שנים ארוכות. כבר משנת 2012 ישנו תיעוד של קבלות על עשרות אלפי שקלים שקיבלו לסקי ומשרדה מהארגון, עד שנת 2018. בחלק מאותן שנים, יש לציין, כיהנה לסקי כחברת מועצת תל אביב מטעם מרצ.

מצדדיה של לסקי עשויים לטעון כי היא לא הייתה אמורה לדעת על הקשרים של ISM עם ארגוני טרור, אך המסמכים מוכיחים אחרת. במהלך השנים נקלע הארגון לקשיים ביכולתו להעביר כספים לנותני השירות שלו, שלסקי היא אחת מהם. כפתרון למצוקת העברת הכספים של הארגון, התנדב ארגון 'הוועדות העממיות' לשלם את משכורתה של לסקי. 'הוועדות העממיות' הוא ארגון טרור מוכר בישראל, שאחראי על שורה של פיגועים לאורך השנים. רק לאחרונה היה הארגון מעורב בהפגנות האלימות שהתרחשו בשכונת ארמון הנציב.

לסקי ידעה כמובן על מעורבותן של הוועדות העממיות, שכן היא מכותבת לחלופת המיילים שבה ארגון הטרור אומר שישלם את משכורתה. פקידה במשרדה אף הגיבה להודעות הללו באותו מייל.

לסקי הייתה מעורבת בסיוע משפטי גם במשט שארגן ISM לעזה בשנת 2018. המשט המדובר יצא מנורבגיה בחודש מאי באותה שנה, ואמור היה להגיע ארצה בסוף חודש יולי. מי שליווה את יציאת האוניות מהנמל בקופנהגן, בירת דנמרק,

והדרכה לפעילים שלהם לא לנהוג באלימות אבל לקחת חלק בהפגנות אלימות כל עוד זה לא מסכן את חיי הפעילים".

מי אחראי על הקורסים הללו?

"מי שמעביר אותם בפועל הוא מי שאחראי על הארגון ברשות הפלשתינית, עבד אל-כרים דלבת".

למרות הפעילות האנטישמית המובהקת של הארגון וקשריו ההדוקים עם שורה של ארגוני טרור ובראשם חמאס, הארגון עד היום לא הוגדר כארגון טרור בישראל. גורמים משפטיים המעורים בסוגיות אלה מסבירים זאת כך: "לרוב ישראל לא מעבירה חומר על ארגונים מהסוג הזה לגופים זרים, וזאת כחלק מהמדיניות של ישראל בפעילותה נגד ארגוני טרור. לכן באופן רשמי הארגון מעולם לא הוכרז כארגון טרור".

למה ישראל לא עושה זאת, הרי עושה רושם שזה פוגע במאבק נגד הארגונים הללו? "נכון, אבל החשש בישראל הוא שישלח תכרז על ארגון כלשהו כארגון טרור, תשלח את המסמכים והראיות לממשלות הזרות כדי שהן יעשו אותו דבר, ובסוף אותן ממשלות יגידו שישלח טענת ולא מדובר בארגון טרור. בעיני רבים במערכת הדיפלומטית בארץ מדובר בסיכון גדול מדי, ולכן זאת המדיניות".

אף על פי שהארגון לא הוכרז באופן רשמי כארגון טרור בישראל, כוחות הביטחון כן פועלים כדי לעצור את אנשיו ולמנוע מהם לבצע את פעילות הארגון בארץ. לאור זאת, המתנדבים מונחים לשמור על חשאיות לאורך כל התקופה שבה הם בקשר עם הארגון: החל משלב גיוס המתנדבים בחו"ל, דרך אופן כניסתם לישראל, עבור בימי ההכשרה שהמתנדבים עוברים ברמאללה, פעילותם בשטח וכלה בדרך שבה הם עוזבים את ישראל.

בשל החשש כי כניסתם לישראל תימנע אם הם יזוהו כפעילי ISM, מנחה הארגון את פעיליו להגיע ארצה עם סיפור כיסוי, בדרך כלל כתיירים. כמו כן הוא מציע למתנדבים להתלבש כאנשי עסקים ולהצטייד במזוודה כדי לא להחשיד את

צילום: מתוך הפייסבוק של ism

לסקי הייתה מעורבת בסיוע משפטי גם במשט לעזה שארגן ISM בשנת 2018. בדף שחולק לפעילים נכתבו מספרי הקשר החשובים למקרה שייעצרו על ידי הרשויות בישראל. על הייעוץ המשפטי הופקדו גבי לסקי ומשרדה. פרט למספרי הטלפון שניתנו לפעילים, הם גם חתמו על ייפוי כוח ללסקי, כך שהיא תוכל לייצג אותם ברגע שייעצרו

היה ביראוו, ראש הארגון. בזמן שעגנו האוניות בנמל פלרמו שבאיטליה קיבלו הפעילים השונים הוראות כיצד לנהוג במקרה שייעצרו על ידי הרשויות בישראל. בדף שחולק לפעילים נכתבו מספרי הקשר החשובים למקרה שייעצרו. על הייעוץ המשפטי הופקדו גבי לסקי ומשרדה. פרט למספרי הטלפון שניתנו לפעילים, הם גם חתמו על ייפוי כוח ללסקי, כך שהיא תוכל לייצג אותם ברגע שייעצרו. אלה היו המשטחים האחרונים שהתקיימו. לאחרונה החל הארגון להיערך לקראת משט נוסף לעבר חופי עזה.

מרצ והציונות כבר לא

צריך להדגיש, לסקי לא עברה על החוק וגם איננו טוענים בכתבה זו שהיא עברה על החוק. גם לפעילי טרור קיימת הזכות החוקית לקבל ייעוץ משפטי. אלא שפעילותה של לסקי, שחרגה מייצוג של מחבלים שנתפסו בלבד, עשויה ללמד על המשבר שהתרחש בין מפלגת מרצ למצביעה. בשנים האחרונות מרצ הפסיקה להכריז על עצמה כמפלגה ציונית. מי שאמר את זה במפורש הוא חבר הכנסת לשעבר מוסי רו בציון בטוויטר עוד בשנת 2018: "מעולם מרצ לא הגדירה את עצמה כמצע כציונית. אני ציוני, היהודים במרצ

אידאולוגיה דומה למדי למרצ בגרסת 2022. בסוף, כפי שהתברר, מרצ, שהיסטורית נהנתה מקולות רבים יחסית בקרב הציבור הערבי בישראל, איבדה את רובו למפלגות הערביות.

"אנחנו מדברים פה על ארגון שהוא זרוע של החמאס, אין שום ספק בזה. הם מקבלים תקצוב ממפלגת החמאס באירופה", אומר גלעד אך, מנכ"ל ארגון 'עד כאן'. "במסגרת הפעילות שלנו, כשפנינו לפול לארודי כדי לפתוח כביכול שלוחות חדשות של הארגון בעזה ובשבדיה, הוא הפנה אותנו לקבל מימון ממפקדת חמאס אירופה. הם אפילו לא מנסים להסתיר את זה. הדרך של חמאס לפעול באמצעות ISM היא בפעילות ציבורית ותקשורתית שנועדה להשחיר את מדינת ישראל. הרי בעימות של חייל מול מתפרע אין שום סיכוי שהחייל ייצא טוב, וזה בכלל לא משנה מה הוא יעשה. לא נעים לומר אבל הם מאוד מאוד אפקטיביים. גם בסרטונים שמתפרסמים, אבל גם במערכה משפטית נרחבת נגד חיילי צה"ל".

עד כמה העובדה שלסקי, שמייצגת את פעילי הארגון בבתי המשפט בישראל, הפכה לחברת כנסת היא בעייתית?

"המילה 'בעייתית' היא ממש הפחתה בחומרת הדבר. לסקי באופן אישי היא מעורכי הדין הפעילים ביותר בתחום. זאת מכונת מלחמה של ממש שהיא וחבריה לוקחים בה חלק. צריך להבין, מדובר בתביעות שעורכי הדין הללו מגישים באופן אישי נגד חיילים, כשהם יודעים שהצבא לא יעמוד לצד חייליו כי זה לא מצטלם טוב. מבחינתם הכול כשר בשביל לעצור את הכיבוש, הם רק מתעלמים מהעובדה שהכיבוש המדובר הוא עצם הקמת מדינת ישראל בשנת 48', ולא לאחר מלחמת ששת הימים".

בעיניך לסקי ראויה לכהן בכנסת?

"בוודאי שלא. לצערי במציאות שהגענו אליה אנחנו לא באמת יכולים להיות מופתעים, אבל בכל מדינה מתוקנת אחרת היא לא הייתה מתקרכת לפרלמנט המקומי. בסוף, ואין דרך אחרת לתאר את זה, היא משתפת פעולה עם האויב, עם אנשים שמנסים להחריב את המדינה, ואחר כך הולכת להיות נציגת ציבור. ולא סתם נציגת ציבור, אלא של מפלגה שהגדירה את עצמה עד לפני כמה שנים כמפלגה ציונית והיא אחת המפלגות המייסדות של מדינת ישראל. זה אובדן דרך מוחלט".

לסקי היא מקרה יחיד, או שהיא תופעה

שמתרחשת במחנה השמאלי כולו?

"היא בוודאי תופעה. השמאל כבר לא מוצא לעצמו את המסגרת האידאולוגית שלו בתוך הציונות. בשביל חלקים מהם מדינת ישראל היא כבר פאסה. לכן גם אין הרבה שמאל ציוני בארץ. לא סתם כולם הפכו למפלגות מרכז. אנשי השמאל הציוני של פעם או עברו לימין או לכל הפחות למחוזות המרכז. אבל בצד השני יש לך רבים שעברו למחוזות הפוסט-ציוניים, ומה שמוביל אותם הוא הצורך להקים את המדינה הפלשתינית בכל מחיר, כולל חורבן ישראל".

בסוף מרצ לא עברה את אחוז החסימה, אז אולי אפשר לומר שזו תופעת שוליים בחברה הישראלית?

"נכון שהיא לא עברה, אבל היא פספסה את הכנסת בכ-4,000 קולות, זה זניח. וחץ מזה, אנחנו מדברים על כ-150 אלף מצביעים. זה לא נתון שאפשר להתעלם ממנו, במיוחד כשסופרים את הציבור הערבי. מדובר באנשים שאומרים שלכל המדינות בעולם יש זכות קיום, רק לא לישראל כמדינה יהודית".

מרצ אומנם קיבלה בבחירות האחרונות כ-150 אלף קולות, מספר בלתי מבוטל, אך נמוך בכ-50 אלף קולות מהכמות שקיבלה בבחירות לכנסת ה-24, רק לפני שנה וחצי. צמרת המפלגה החלה לעשות בדק בית ביום שבו התברר סופית כי היא לא עברה את אחוז החסימה, וזאת במטרה לשקם אותה. גם בקרב בכיריה נשמעת ביקורת על הקו שאליו פנתה המפלגה, קו שנתפס בציבור כאנטי-ישראלי ופוסט-ציוני, או כמו שהגדיר זאת אחד מוותיקי מרצ, אבשלום וילן, בריאיון שנתן ל'מעריב' לאחר הבחירות: "אני אומר את זה בכאב, בביקורת על עצמנו: נתפסנו בעיני הציבור כמפלגה שלא נאבקת על האינטרס הישראלי אלא רוצה לעשות כבוד לפלשתינים".

תגובת חברת הכנסת לשעבר גבי לסקי: "נראה שמכונת ההכפשות מתמקד עכשיו בעבודתי כעורכת דין לזכויות אדם. עיתונאי פונה אליי בטענות שקריות המבוססות על 'תחקיר' של ארגון שידוע כלא אמיץ המתמחה ברדיפת ארגונים ופעילים נגד הכיבוש. ארגון שאפילו בית המשפט כבר קבע שמסמכים שפרסם היו מזויפים. אני גאה בעבודתי כעורכת דין לזכויות אדם וכל רמיזה שפעלתי בניגוד לדין תאלץ אותי להגיש תביעת דיבה".

צילום: פלאש 90

פעילותה האנטי-ציונית של לסקי תרמה משמעותית לבריחת המצביעים. ליל הבחירות במטה מפלגת מרצ

צילום: נעמה שטרן

התחלה // נולדה בבית החולים ביקור חולים למשפחה ירושלמית חסידיית המתגוררת על התפר בין שכונות קריית משה וגבעת שאול. "שכונה של פעם. מצד אחד היה בית כנסת של כורדים, שני מטרים משם היה שטיבל של ברסלב - שם התפללנו. מצד שני, זו הייתה שכונה באווירה של מרכז הרב, למרות שלא היינו שייכים לשיבה".

אמא שלום // מחזיקה בשם שני בלעדי: אמא שלום. "כשאמא שלי הייתה בהיריון, ההורים שלי למדו על דמות נשית בתלמוד ששמה היה 'אמא שלום'. וזה השם שלי - דבורה אמא שלום".

אבא // הרב גרשון קיציס (77), איש הגות וספר. "כל האהבה שלי למילה הכתובה היא ממנו, הוא טיפח את זה אצלי". חוקר חסידות שהוציא השנה סדרת ספרים של פירוש על 'קדושת לוי' של רבי לוי יצחק מברדיצ'ב. צאצא ישיר לרבי זאב וולף קיציס, תלמידו של הבעל שם טוב, שקבור לצידו.

אמא // רחל קיציס (75), בתו של הרב אליהו כי טוב, מחבר ספר התודעה. עבדה שנים רבות בתור מורה, אך עיקר עיסוקה הוא באומנות. "ציירת בחסד עליון".

ספסל הלימודים // בבית הספר היסודי למדה ב'נעם בנות', בתיכון עברה ללמוד ב'חורב'. "בזמנו הוא היה מכונה 'בית חרושת לציורים' ואני לא הייתי כזאת, בעיקר רכשתי שם חברות. יחד הפכנו להיות מדריכות בתנועות נוער".

צפונה // אחרי סיום הלימודים שירתה שנתיים בשירות הלאומי. "הייתי מגיעה הביתה פעם בכמה שבועות. אלה השנתיים הכי מדהימות של חיי". את השנה הראשונה עשתה במרכז התורני בקריית שמונה. "היינו מסתובבות בבתי הספר של קריית שמונה ומעבירות שיעורים ביהדות. בשלב מסוים הרב דורי ביקש ששתי בנות יפתחו סניף בני עקיבא לעולים מאתיופייה שהגיעו שנה קודם במבצע שלמה והתגייסתי למשימה".

עולים בכרמל // הפעילות בסניף המקומי גרמה לה ולחברתה להמשיך את הפעילות עם העולים, ששוכנו בינתיים באתר הקרוואנים נווה כרמל בכניסה לחיפה. שם עשתה את השנה השנייה של השירות הלאומי. "היינו עושים שם שבתות והמשכנו את הפעילות הסניפית".

הכי קרוב לתקשורת // עם תום השירות חזרה לירושלים, אל בית ההורים. "התחלתי לחפש את עצמי מבחינה לימודית. עד היום לא מצאתי. למרות שהסתובבתי בכמה וכמה בתי לימוד, לא סיימתי תואר ראשון. התחלתי במכללה ירושלים, כי אבא שלי לימד שם. למדתי בחוג למשאבי למידה שהיה הכי קרוב לתקשורת". אחרי שנה עזבה והלכה לבית הספר לקולנוע מעלה. "זה היה אחד החלומות שלי, אבל לא שרדתי שם את השנה. גיליתי שאני לא חושבת בתמונות".

לימוד הגאולה // בהמשך ניסתה לחזור למכללה, ואז עברה לחוג לספרות ותנ"ך באוניברסיטת בר אילן, אך גם שם לא מצאה את עצמה. במקביל עבדה לפרנסתה בחנות ספרי לימוד של הציבור החרדי בשכונת גאולה. "זה היה מפגש מרתק עם הציבור החרדי, ניהלתי איתם יחסי אהבה-שנאה. מאוד נהניתי, אבל ידעתי שזה לא המקום שלי וצריך לחשוב הלאה".

הלו, זה רדיו? // אחרי כמה שנים ב'ספרי גאולה' הרגישה מיצוי, עזבה את התפקיד וישבה בבית. "אבא שלי השתגע מזה שאני לא עושה כלום.

דבורה גוטמן-קיציס

49

נשואה לעידו

תושבת עמינדב

עורכת מוזיקה ברדיו 'כאן מורשת'

וגיל עקיבוב. הוקסמתי. אמרתי לו: זה בדיוק הלחם והמים שאנחנו צריכים. לשם אני שואפת. הוא נורא התרגש ונוצר קשר. לימים, כשיצא 'אנא בכוח', הוא זכר לי חסד ובמיוחד את המשפט הזה".

כאן מסתגלים // לפני חמש שנים נסגרה רשות השידור ובמקומה נפתח התאגיד 'כאן', בו המשיכה לשדר. "סגירת רשות השידור הסבה לי צער עצום. התחושה הייתה שנסגר הבית. חבלי הקליטה היו קשים וכואבים. עזבנו מקום יפהפה ופתאום הגענו לעיר הגדולה. בנוסף לכך הייתי צריכה לבנות את התקליטייה מחדש, עקב בצד אגודל. ברשות השידור שידרנו מדיסקים וכאן הכול מהמחשב. מצד שני, זכיתי בתוכנית יומית מורחבת - 'שיר השירים', חל שיפור עצום ביכולת הטכנית של השידור, וההאזנה והחשיפה הן הרבה יותר גדולות. התחנה משרדת הרבה יותר מוזיקה ומביאה מנעד רחב וססגוני, בניגוד לשאר התחנות הדתיות והחרדיות".

קרליבך פינת ליפא // ביום העצמאות לפני חמש שנים הרימה את 'קרליבך פינת ליפא', פרויקט ייחודי המסכם שבעים שנים למוזיקה היהודית. "זו הייתה דריסת הרגל הראשונה שלי בתוך עולם הפודקאסט, כי הוא נערך בפורמט דומה. כתוצאה מכך השקנו פודקאסט נוסף של שירת נשים. בעיניי הוא חדשני בכך שהוא נותן מענה להתלבטות רבת השנים של שידור שירת נשים ברדיו

למדתי מזהשטח. התוכנית הראשונה שאותה הגה מנהל רשת מורשת דאז, אהרון וינור, הייתה מיקס של שירים ישראליים וחסידיים: 'שרים ביחד'. כך יכולתי לשלב שירים עבריים שמתכתבים עם העולם היהודי. הרגשתי שזה נתפר למידותיי".

שותפה למהפכה // אחת לשבוע החלה להזמין אורחים לאולפן, בתוכנית שנקראה 'שירה חדשה', שבה התארחו במהלך השנים כמעט כל אומני המוזיקה היהודית-ישראלית-חסידיית. "החיבור שלי היה בעיקר למוזיקה היהודית המתחדשת, מה שהחל לקרות בהיתבא. אהרן רואל עם האלבום הראשון, להקת המדרגות וכדומה. הלייבל 'נענע'מים' היה בחיתוליו. עד היום אני זוכרת את אהרן רואל רוקד באולפן מול עיניהם המשתאות של הטכנאים. הייתי שותפה למהפכה, גודל השליחות מדהים בעיניי".

לחם ומים // "היו לי שם אינספור מפגשים אנושיים עם המון מוזיקאים. יום אחד הגיע אליי אלבום שהיה כתוב עליו 'עובדיה חממה'. בתוכו היה שיר שנקרא 'כבד על עפעפניו העולם' שמצא חן בעיניי. לא הכרתי אותו, אבל התקשרתי אליו והזמנתי אותו לתוכנית. הוא נענה בשמחה, וכיאה לבן משפחת 'חממה פיצוחים' פתח שולחן מלא בתקרובת. לקראת סוף התוכנית הוא הגיש לי שני סינגלים צרובים, אחד השירים נקרא 'צחץ ישראל לא ישקר' עם גד אלבו

הוא הרים טלפון לאברהם זיגמן ו'ל, שעבד כעורך בקול ישראל, ושאל אותו אם יש משהו בשבילי. מגיל אפס זה היה החלום שלי, לערוך מוזיקה. יום אחד אברהם זיגמן התקשר אליי, אמר שהוא מסיים את תפקידו כעורך התוכנית 'סולם הזמירות' במחלקת דת ברשת א' ושאל אם אהיה מעוניינת בתפקיד. לא הבנתי מאיפה זה נחת עליי, אבל כמוכן קפצתי על המציאה. רק לימים הבנתי שאבא שלי רקח את המזימה".

כי טוב הזמר // "אברהם סלומון ו'ל, שניהל את מחלקת הדת, ראיין אותי ושאל מה אני מבינה במוזיקה חסידיית. בבית היה חיבור למוזיקה חסידיית אותנטית, ההורים שלי תמיד הביאו הביתה ניגונים, אבל הידע שלי במוזיקה חסידיית-עכשווית של אותם ימים היה די קלוש. הכרתי בעיקר את אברהם פריד ומרדכי בן דוד. למזלי לא היה אף אחד שהתמודד מולי, אז קיבלתי את התפקיד. ברגע שנכנסתי לתפקיד, החליטו להוריד את התוכנית. במקום זה השיקו תוכנית חדשה: 'כי טוב הזמר', שאותה הגיש דן כנר ואותה ערכתי. משם התגלגלתי".

הגשה עצמית // שנתיים אחרי שהגיעה לקול ישראל החליטו להפריד את מחלקת הדת מרשת א' ולפתוח את תחנת רשת מורשת. "אז, ברגע אחד נזרקתי למים של ההגשה. הלכתי לצפות במנחם פרי משדר כדי לקבל ממנו טיפים והשראה.

במגרש הביתי

בוקר טוב

"מאז שהתחתנתי סדר היום שלי מתחיל ממש מוקדם. אני קמה לפני שש ובשבע אני כבר בעבודה, שכוללת הרבה עריכות מוזיקליות, איתור של שירים חדשים, תכנונים לעתיד וניהול התקליטייה של כאן מורשת שדורשת תחזוק יומיומי".

השבת שלי

"ביתית, משפחתית. את כל שעות הקריאה שלי אני דוחסת לשבת. בעיקר ספרות עברית וקצת רבי נחמן, פרשת שבוע ותהילים".

פלייליסט

"מחוץ לשעות הרדיו אוהבת לשמוע שירי ארץ ישראל. זו עדיין האהבה הראשונה שלי, אחד הדברים שפותחים לי את הלב".

פאזיות לופט

"ההורים שלי והרבנית ימימה מזרחי. בעיניי היא סמל בנגישות שלה לכל בת ישראל".

לשאלה

"שתהיה לי משפחה משלי ושבועות ה' אזכה לילדים".

לפחית אותי

"חתולים. זה הפחד הכי גדול שלי".

כשאהיה גדולה

"משפיעה".

הציבורי. אנחנו עובדים עכשיו על העונה השנייה".

מצטיינת מנכ"ל

בפרס מצטייני מנכ"ל תאגיד השידור הישראלי לשנת 2022. "בהשראת הפודקאסט קיבלתי את הפרס בהוקרה על שנים רבות של עשייה וזה ממש מרגש אותי. פעם ראשונה שמישהו ממורשת מקבל את הפרס, בהחלט כבוד גדול".

החצי השני

עידו גוטמן (58). "אב לשלושה בנים, נשוי איתי בשלישית. כשהכרתי אותו הוא היה שיפוצניק, היום הוא עובד כאיש צוות ומדריך בכפר הנוער גבעות בגוש עציון. איש מתוק מדבש".

חתונת השלג

הרבה שנים חיפשה את החצי השני שלה, עד שמצאה אותו. כשהשניים נפגשו זה קרה מהר מאוד. "הכרתי אותו בחנוכה ותוך שלושה חודשים כבר התחתנו". ביום החתונה היה צפוי לרדת שלג בירושלים. החתונה הוקדמה לשעות הצהריים, כדי שהאורחים יספיקו לחזור הביתה. "אנחנו חיים כזוג יונים, לא זכינו עדיין לילדים. למרות שאני כמעט בת חמישים, עדיין לא התייאשתי ואני עוד פועלת בכיוון".

אם זה לא היה המסלול

"החלום האמיתי שלי זה להיות סופרת, לכתוב פרוזה יהודית מקורית. אולי זה עוד יקרה". ●

מיחם הפלא

המיחם הטכנולוגי לשבת לחיים קלים ובטוחים יותר

UNIVERSE

מס. 1 באיכות ובביצועים

בטיחותי יותר

עוצמתי יותר

חסכוני יותר

קיים בגדלים: 20, 16, 13, 10, 8 ליטר

- ✓ צריכת חשמל פחות משליש ממיחמים רגילים
- ✓ גוף פנימי נירוסטה איכותית מסוג 304
- ✓ בטיחותי ביותר פיזז הגנה מפני טמפרטורה גבוהה והתחממות יתר
- ✓ בידוד כפול 2.5 ס"מ, זפנות קרות ושמירה טובה של חום
- ✓ ברז מטיבי ומזיגה עוצמתית
- ✓ העברה אוטומטית למצב שמירת חום
- ✓ מתאים לשימוש עם גנרטור חסכוני בצריכת חשמל

נורלייט בע"מ יבוא ושיווק מוצרי חשמל. לפרטים *5419 www.universe.co.il

מחפשים דרך חווייתית להכין את הבת שלכם לגיל המיוחד הזה?

חדש! סדנת בת מצווה עם סיון רהב-מאיר

4 מפגשים בזום עם סיון ואורחים מעוררי השראה

מתחילת ביום ראשון, ח' בטבת, 11.1

בנוסף מיוחד: מפגש סיכום חגיגי בירושלים!

כלים, כיף, פעילות ומשימות שבועיות

מה משמעות בת המצווה?

איך לכתוב דרשת בת מצווה? איך לדבר בציבור?

להצטרפות חפשו בגוגל "נפגשות" או סרקו את הברקוד:

מתי לאחרונה לקחת פסק זמן?

הצליח להכניע את כעסו של לבן ולכרות עמו ברית. יעקב הפך עוד יריב לחבר: כשמלאכו של עשיו בא להכניע אותו, יעקב ביקש ממנו ברכה.

להבדיל, כך עשה בנג'מין פרנקלין, שכיכב בספרי ההיסטוריה שלמדתי בבית הספר היסודי בניו יורק. הוא נולד למשפחה ענייה ממסצ'וסטס ונאלץ לפרוש מלימודיו בגיל עשר כדי לעזור בפרנסת המשפחה, אבל בבגרותו הפך לאיש אשכולות והיה מדינאי, מוזיקאי, מדען, סופר ויוזם. מעל הכול הוא בלט באומנות הפוליטיקה, ובעיקר ביחסים בין-אישיים. הוא היה אומר שהדרך הטובה ביותר להיפטר מיריב היא להפוך אותו לידיד. כיצד עושים זאת? הנה דוגמה: פרנקלין ניצח בבחירות המקומיות והחליט לקרב את היריב שלו אליו. הוא התעניין קצת בחייו האישיים, וכשנודע לו שיש ליריב אוסף ספרים נדירים הוא ביקש לשאול ממנו ספר נדיר, והלה הסכים. אחרי כשבוע השיב לו פרנקלין את הספר והודה לו. בפעם הבאה שהם נפגשו, דיבר היריב הפוליטי עם פרנקלין באדיבות רבה ואף הציע לעזור בפעילותו הציבורית, וכך התפתחה בין השניים חברות עמוקה וארוכת שנים. ההסבר לתופעה הוא שהפנייה לעזרה מעבירה לנו מסר שיש בנו משהו מיוחד, ושהאדם שפנה מעריך בנו משהו שאולי אחרים לא שמים לב אליו. דבר זה גורם לנו לפתח רגש חיובי כלפיו. האפקט המתואר קשור בתיאוריית הדיסוננס הקוגניטיבי, שלפיה המוח האנושי מתקשה להסתדר עם שני רגשות סותרים בו זמנית. אפקט בנג'מין פרנקלין גורם לנו להפוך את הרגש של האדם הזה כלפינו לחיובי.

מאסתר המלכה עד סטיב ג'ובס. סטיב ג'ובס, מייסד חברת אפל, השתמש באסטרטגיה זו כבר בגיל שתים עשרה. הוא ניסה לבנות מכשיר אלקטרוני לפרויקט בית ספרי ונוקק לחלקים. הוא לא התבייש ופנה במכתב לויליאם הילט, מנכ"ל HP, וביקש ממנו עזרה בהשגת החלקים החסרים לו. המנכ"ל התרשם מג'ובס הצעיר, ובהמשך אף הציע לו משרת מתמחה בתחום הטכנולוגיה האלקטרונית, משרה שממנה הגיע רחוק עם הקמת חברת אפל.

כדי להשתכלל בכישוריו האנושי הזה טוב ללמוד על האדם שאנחנו רוצים לקרב ועל תחומי העניין שלו - היום בעזת גוגל זה קל יחסית. אחרי שעשינו זאת, כדאי לבקש ממנו טובה כלשהי, ולזכור תמיד להביע הכרת תודה אמיתית, שתדגיש עד כמה העזרה שלו הייתה חשובה בשבילנו. זו מיומנות חיים חשובה שעוזרת לנו להתקרב לאנשים. להיות אוהב שלום כולל לפעמים להיות רודף שלום, דהיינו להגיע לעשיית שלום באמצעים לא קונבנציונליים.

דייל קרנגי חיבר את רב המכר 'כיצד לרכוש ידידים והשפעה'. בעלי חושבן שזהו ספר חובה. אומנם לעיתים המחבר מלמד איך להתחנף לאנשים, לא תמיד בצורה מאוזנת, אבל העיקרון הנכון בדבריו הוא שיש לתת הרגשה נעימה לאדם שמולך באמצעות ראיית הטוב שבו. אומרים על אסתר המלכה שהיא נשאה חן בעיני כל רואיה, והכוונה שהיא ידעה לראות את הנקודה המאירה באדם שמולה ולשקף אותה, ואז הוא היה מרגיש כלפיה קרבה וסימפתיה פשוטה. למה לא לומדים את כישורי החיים הללו בבית הספר? זה קצת יותר חשוב ממתמטיקה או פיזיקה. כבר סיפרתי שאני חולמת להיות שרת החינוך. מותר וצריך לחלום... ●

פרנקלין ניצח בבחירות המקומיות והחליט לקרב את היריב שלו אליו. הוא התעניין קצת בחייו האישיים, וכשנודע לו שיש ליריב אוסף ספרים נדירים הוא ביקש לשאול ממנו ספר נדיר, והלה הסכים. אחרי כשבוע השיב לו פרנקלין את הספר והודה לו. בפעם הבאה שהם נפגשו, דיבר היריב הפוליטי עם פרנקלין באדיבות רבה ואף הציע לעזור בפעילותו הציבורית

מה אפשר לעשות על הספה. לפני כמה שנים שכב אחד הבנים שלי מלוא אורכו על הספה באמצע היום ועיניו עצומות. בעלי, שחם על כל דקה בסדר יומו, העיר לנער: מה אתה שוכב ככה בחוסר מעש? ענה הילד בלי להתבלבל: אבא, אני לא סתם שוכב, אני חושב מחשבות טובות. ואני מוסיפה: לזה בוודאי יש ערך רב.

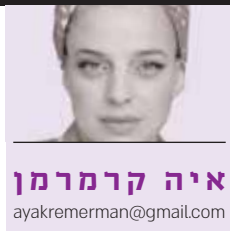
על הרבי מלובביץ' זצ"ל מספרים שמעולם לא לקח יום חופש. הוא גר סמוך למשרדו בבניין 770 המפורסם, ויום יום, בלי יוצא מן הכלל, עד לימי זקנותו ומחלתו, הוא היה צועד אליו בבוקר וחזר ממנו אל ביתו מאוחר בלילה. זה מתאים למי שכבר עשוי, למי שכבר בנה את עצמו. אבל לא כך היה בצעירותו. הייתה תקופה שבה עשה פסק זמן, כששהה בגרמניה ובצרפת בלימודים אקדמיים ותורניים לפני שעבר לארצות הברית, ומי יודע כמה כוחות, ידע והבנה הוא נטל מהימים הללו ששימשו אותו כל ימי חייו.

הקורונה החזירה את הנשימה. רוב בני האדם צריכים מדי פעם פסק זמן פיזי ורוחני כדי להתרענן ולהמשיך לצמוח. ומי לנו גדול מיעקב אבינו שידע לעשות אתנחתא בדיוק בזמן? יעקב הוא איש החלום. הוא יוצא מבאר שבע צפונה בציר כביש 60 אל בני משפחתו בחרן, הרחק בדרום-מזרח טורקיה של היום. לאיש צעיר וחסון מדובר בכמה שבועות של הליכה, ויש לצפות שאכן יגיע בתוך זמן קצר יחסית לתחנתו הסופית. אבל יעקב עושה סיבוב ומגיע לבית מדרשם של שם ועבר. לפי חז"ל הוא נטמן שם 14 שנים, ורק אחרי ההשתלמות הארוכה הזאת הוא יוצא ממחבואו ומגיע בתוך כמה ימים אל הבאר שבשדה ליד העיר חרן.

השנים הללו הן לא חלק מהכרונולוגיה הרשמית של יעקב. לו היה כותב קורות חיים הוא לא היה מונה אותן. אלו שנים חוץ-היסטוריות, שנים טמונות שחרגו מהתוכנית. יעקב נעלם מהתנ"ך כשהוא ממלא את עצמו בתורה ובחוכמה בגן עדן נסתר. רק בבית המדרש הסודי הזה הוא הפך להיות יעקב אבינו, ורק כשהרגיש מלא בתורה ובחוכמה הוא נשק לזקניו ורבותיו, קיבל את ברכתם והמשיך הלאה למשימתו - בניית בית ישראל.

הקורונה העניקה לנו תקופה של יציאה מהשגרה. בתקופה הזאת ניתנה לי הזדמנות לצלול אל תוך התבוננות מפוכחת במסע חיי, ופתאום הבנתי עד כמה התסריט הזוי. אני מתרועעת, הימים והיומנים עמוסים לעייפה, ואין לי זמן לעצמי וליקרים לי וגם לא למטופלות שלי, כי העומס הוא בלתי אנושי ואני עושה אלף דברים בנשימה אחת. ואז הבנתי כמה סדר היום המטורלל שלי נוטל ממני את החמצן שלי. בפסק הזמן הזה החלטתי להצמיד לעצמי אוקסיטומטר ולהרפות, לשנות את סדר היום ולאפשר לעצמי מרחב לנשימה. נשימה פשוטה. מלוא הריאות. תודה לך קורונה שהחזרת בי נשימתי בחמלה רבה.

אפקט פרנקלין. גם האתנחתא היא חלק מן הדרך. בכל המסעות שלנו חשוב להצטייד בכלים משופרים כדי לצלוח את הדרך בטוב. יש כישורים שאנו רוכשים באופן עצמוני במהלך מסע החיים. הם לא נלמדים באוניברסיטה, אבל הערך שלהם עולה בהרבה על כל חומר אקדמי שבלסנו. אפשר לעצור לאתנחתא מחשבתית, לשנות את היחס שלנו לסביבה ולקצור הצלחה מסחררת. כך עשה יעקב אבינו - הוא

איה קרמרמן
ayakremerman@gmail.com

הנשים הללו קודש הן

השליחות במטבח, היכולת לקום מהשבר, עבודת ה' בתיאטרון לפי ההלכה ולימוד מילד שנפל בבזבז: התוועדות הנשים הקדושות של 'צמאה' הייתה הכנה מושלמת לקראת בת המצווה של בתי

רחלי מושקוביץ, מייסדת תיאטרון 'לחיש': אני יוצרת מתוך האמונה שהשם הוריד אותי לעולם עם ארגז כלים, ועם הכלים האלה אני אמורה לעבוד אותו. כשאני רוצה לעמוד מול קהל נשי בלבד אני יוצרת שפה חדשה, שמראיינים בתקשורת לא מכירים. זה מבלבל אותם כשאני עונה שאני יוצרת כי ככה ה' ביקש, ככה הוא רצה ואני רוצה לעבוד אותו כמו שהוא רצה ולא כמו שאני רוצה. וכל דבר שאני עושה, תיאטרון, כתיבה, שירה או אימהות - הכול זו אלוקות.

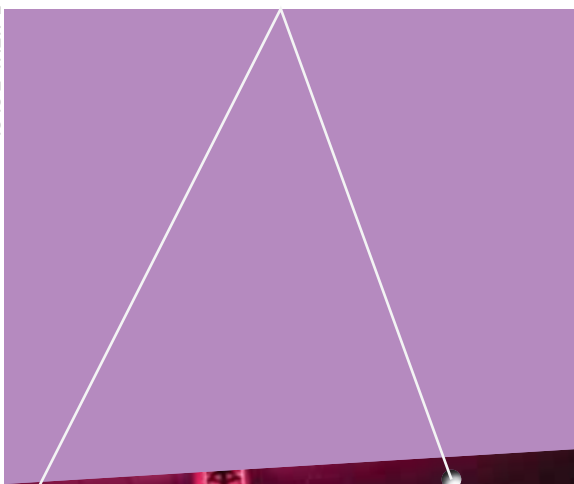
יעל שבח: אם אני חוזרת ליעל שבח שלאחר הרצח, מה שהעצים אותי זה שהסכמתי ללכת לאיבוד. אף אחד לא חדר פנימה, ניהם או משך אותי משם. בסוף לא נותרה לי ברירה אלא להושיע את עצמי. מאין יבוא עזרי? הבנתי שהכוח שמפיל אותי הוא זה שירים אותי. לא להיבהל. גם כשאת במיטה והילדים סביב. קיבלתי את העובדה שאני אדם של מכלול רגשות ואני יכולה להרגיש רגשות שליליים. כולם מותרים לי. האמת הגדולה של עבודת ה' היא כמה שיותר אמן ואמונה. יש משולש של אמונה הדדי. בזוויות התחתונות כתוב אני, בקודקוד למעלה כתוב ה'. חץ אחד עולה מעלה: אני מאמינה בה'. בצד השני החץ יורד מטה: ה' מאמין בי. מה שנותר הוא חץ בין הקודקודים הנמוכים: אני מאמינה בי! זה חייב להתקיים.

הרבנית ימימה: החלום שלי הוא להיות בבא, לברך ושה יתקיים. כשראיתי שאני לא מצליחה להיות פיה, אמרתי לעצמי: תני לנשים כוח בדרך. "ובלכתך בדרך". לתת יד למישהי כואבת ולהגיד לה: תראי את יוסף שהיה צריך להימכר. זו גזירה, אבל יוסף אומר: יש דרך. אני אבחר להריח ריח בשמים בדרך. אבחר לראות מישהו שחלם חלום לא טוב ולדבר איתו. אנחנו יכולים להפוך את הדרך למשהו אחר, חדש, ורוד, מלא אהיות. Sisterhood. זה התפקיד שלנו בעולם. קיבלתי מתנה שה' נתן לאאוטסיידרים. מעולם לא הייתי שייכת לכלום, ילדה משונה. ורק אדם כזה יכול להיות שייך לכלום. כשאני אומרת לי: אני לא שייכת לשום מקום, אני עונה לה: ברוכה הבאה למגזר הגזורים. זה המגזר הכי רווח היום. להיות גזור זה כאילו חיסרון שיכול להפוך ליתרון מדהים. ופה מצטטת הרבנית ימימה את בעל התניא: כלא גורר אחריו יצירה. משמע שכל מי שמרגישה כלואה במשהו היא נשאת ליצירה שהעולם זקוק לה. אין פה מישהי שלא יכולה להגיד לה: אני רוצה לצאת לאור. נפשך כלואה כדי שתוציאי לעולם את היצירה הנפלאה שבתוכך.

עדן גולדמן (מחנכת, תושבת קריית ארבע, זמרת, מרצה וליצנית רפואית): הבן שלי לימד אותי שיעור גדול. הוא אוהב להתפלל בבזבז. כמוכן שיום אחד הוא ראה כר חול רטוב ורץ אליו. הזהרתי אותו שהוא עלול להיפצע, אבל זו בחירה שלו. ברור שהוא נחתך, אבל הוא רץ אליי מדדה וצועק: אבל אמא, זו הייתה בחירה שלי! זה היה רגע מדהים. הבנתי שהשמחה היא תולדה של בחירה. לאורך החיים יש לנו המון על מה להודות, אבל זה תלוי בדעת. בבחירה שלנו. אנחנו יכולים לסגל לעצמנו את מבט התודה ויכולים לשנות איתו את המציאות. בסוף, השמחה היא לא דבר שנחת משמיים. זו עבודה שצריך לעורר אותה בכל פעם מחדש. עבודת ה' שלי היא לעורר בי את כל המשאבים שקיימים בתוכי.

בת שלי, ברוכה המתקרבת לעולם המצוות. הלב שלך, שקורא וקשוב לנשים, מעורר בי התרגשות. אין לי ספק שעוד ידובר על כניסתך לעולם שלנו, לעולם נרות הקודש הנשיים. ●

צילום: חיים טורטן

אני רוצה שהילדה שלי תבין את הכוח שחבוי בכל אישה שיש בה אמונה, ותדע שהוא נמצא גם בתוכה. אני רוצה שהלב שלה יתרומם מהקולות הנשיים שלא נמצאים בראש מצעדי הפזמונים, כי הזמרות הללו צועדות לפי מסורת ישראל סבא לפני שהן צועדות לבמה. אני רוצה שהיא תבין שהיא נכנסת למועדון הכי שווה שיש

הבת הגדולה שלי "עושה אחת עשרה". שמעתם אי פעם את הביטוי עושה אחת עשרה? "חוגגת יום הולדת" או "מלאו לה אחת עשרה" פסו מהלקסיקון. תתקדמו בעילגות. אז הגדולה עושה אחת עשרה. אבל מה לעשות, היא בכיתה ו' ובכיתה ו' חוגגים בת מצווה. מבחינתה היא עם העיניים קדימה, חדורת מטרה עם תוכניות מאוד מדויקות. העובדה שנשארה לנו שנת הכנה לא מעניינת פה אף אחת. ריגושים על גבי ריגושים. טלפונים לחברות שכוללים המון תנועות ידיים מסבירות. אבל האמת היא שהיא צודקת. צריך להתחיל להתכונן. הזמן קצר והמלאכה מרובה. אני לא מדברת על תפריט או על מה נלבש. זה ממש לא נחשב להתכונן. להתכונן זה אומר להכין אותה רגשית, נפשית ורוחנית ליום שאחרי המסקרה והקינוחים בכוסיות. ליום שבו היא מתחילה לנהל מערכת יחסים עם בורא עולם, אחת על אחד.

בשנה שעברה הלכתי להתוועדות הנשית בפסטיבל החסידות 'צמאה'. כתבתי על הערב הזה, אבל גם במבט של שנה לאחר, אלו היו מהרגעים שגורמים לי להרגיש שבוא יבוא משיח. אם ערב שכל כולו עוצמה נשית יהודית מתקיים, המשיח לא יכול להישאר אדיש לאורך זמן. כשקיבלתי הודעה שגם השנה תהיה התוועדות נשית, ידעתי שאני רוצה לקחת את הבת שלי. הערב הזה יהיה חלק מההכנות לקראת גיל המצווה. שם תתקיים יריית הפתיחה להכנסתה לקהילה הנשית שלנו, המופלאה מעל פלא עליון. אני יודעת, היא צעירה. אבל אם ה' מאמין שהכתפיים הצנומות שלה רחבות מספיק כדי לדבר איתו צופף, מי אני שאתווכח? החלטתי: אני לוקחת אותה למקום הזה שנותן במה לנשים חזקות, שהלב שלהן מכוון לשמיים והרגליים שלהן נטועות עמוק בקרקע. אני רוצה שהיא תבין את הכוח שחבוי בכל אישה שיש בה אמונה ותדע שהוא נמצא גם בתוכה. אני רוצה שהלב שלה יתרומם מהקולות הנשיים שלא נמצאים בראש מצעדי הפזמונים, כי הזמרות הללו צועדות לפי מסורת ישראל סבא לפני שהן צועדות לבמה. אני רוצה שהיא תבין שהיא נכנסת למועדון הכי שווה שיש.

גזורה מכל המגזרים

אממה? השנה קונספט ההתוועדות השתנה. פחות שירים וניגונים, יותר התוועדות נשית. בוא אחר זה עלו שלוש עשרה נשים לבמה. כל אחת מתראיינת ומראיינת את זו שעולה לבמה אחריה. ללב שלי התגנב חשש. חשקה נפש בתי בהופעה. כל הזמן הצצתי אליה, לראות את פניה, למדוד את הקשב שלה. החזקתי את עצמי לא להציע לה לחזור הביתה בבאסה. יודעות מה? טעיתי. מרישא ועד סיפא. יודעות למה? כי צדקתי. אין כמו המועדון הנשי היהודי שלנו. הוא כבש גם את ליבה.

הנשים דיברו על הדואליות שבין החול הכבד לקדושה שהן כוספות אליה. מה קורה במרווח שבין הפנימיות לחיצוניות, בין השליחות לעבודת ה'? המקום על דפי העיתון צר מלהכיל את האור הגדול שהאיר את האולם. אומנם נטולי מאור הפנים, רכות הקול והחן שעל פניהן, אבל קבלו כמה ניצוצות מנשים שנרות קודש הן.

סיון רהב-מאיר: ככל שאני מתבגרת אני מבינה שהשליחות האמיתית היא פנימית, קשה ומורכבת. כתוב בתלמוד: קירות ביתו של אדם מעידים עליו. לא קירות האולפן. כשאת מגיעה הביתה ומורידה את התחפושות, בין המטבח לסלון, את בשליחות. שמעתי מחמותי משהו שהולך איתי על שירת דבורה. דבורה שהייתה אשת קריירה, שופטת בישראל, מציגה את עצמה: "עד שקמתי דבורה שקמתי אם בישראל". זו השליחות. אני אומרת את זה כאן, אבל צריכה לזכור את זה בבית.

הערכים של פעם, הטכנולוגיה של היום

TRILOGY

חודשיים
ראשונים*
50%
על שירותי ההגנה
של רימון

**גם היום בעידן המסכים,
יש לנו מגוון פתרונות שיאפשרו לכם להמשיך
להגן על מי שחשוב לכם!**

כולנו מתגעגעים למה שהיה פעם. אבל גם כשהעולם משתנה והטכנולוגיה מתקדמת, אנחנו ברימון
כאן עם מגוון כלים שיעזרו לכם לשמור על הערכים שכל כך חשובים לכם: אתם קובעים את זמני המסך,
על אילו מכשירים להגן ואת רמת ההגנה המתאימה לכם.

עובד על גבי כל
ספקי האינטרנט

בזמנים על אלו
מכשירים להגן

קובעים זמני
גלישה לילדים

בזמנים את
רמת ההגנה

***8911** לפרטים
ולהרשמה